

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

12.04.2024 nr 23

Sotsiaalkindlustusamet

info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Pöördumine seoses teenuse loomisega intellektipuude ja autismi diagnoosiga lastele

Pöördume Eesti Puuetega Inimeste Koja poolt seoses sobiva teenuse ja toe puudumisega raskesti mõistetava käitumisega intellektipuude ja autismi diagnoosiga lastele.

Jätakuvalt ei taga riik mõõduka ja raske intellektihäirega ja käitumishäiretega lastele ööpäevaringset teenust ilma nende vabadust piiramata ja lapsevanemate vanemlike õigusi peatamata. **Tuletame meelde, et sellele on tähelepanu pööratud varasemalt ka ÜRO Puuetega Inimeste Komitee konventsiooni täitmise raportis.**

Eesti Puuetega Inimeste Koda on alates Rakvere Lille Kodus toimunud juhtumite taustal suhtluses olnud mitmete peredega, kellel on keeruline toime tulla või leida abi, mis vastaks lapse abivajadusele. Oleme kohtunud ja toetanud peresid, kellele kohalikud omavalitsused ei suuda nende vajadustele vastavat abi tagada ning ainukese lahendusena näetakse lapse suunamist kinnise lasteasutuse teenusele.

Toetume oma seisukohtades MTÜ HENK käitumiseksperptidele, kellel on pikaajaline kogemus sihtgrupiga töötamisel. **Intellektipuudega ja autismispektrihäirega laste käitumiseksperdid**

Toompuiestee 10, Tallinn 10137
registrikood 80014660
a/a EE10 0520 3058 4000 SEB pank

tel. 6616629
e-post: epikoda@epikoda.ee
Kodulehekülg: www.epikoda.ee

on välja toonud, et sihtgruppi kuuluvad lapsed vajavad raskesti mõistetava käitumisega intellektipuudega ja autismispektri häirega lastele mõeldud teenust, kus sisuline klienditöö põhineb lapse normaalse elu taastamisel. Raskesti mõistetava käitumisega isiku juhendamisel on selleks oluline lapse elamine grupis, eakohane hõivatus tegevustega, juhendamismeeskonna kvalifikatsioon, piisavus, sobiv keskkond, selgus, piiritletus ja kontroll keskkonnas.

Äärmiselt murettekitav on osaleda kohtumistel või lugeda erinevaid dokumente, kus lapsi nimetatakse valdkonnas töötavate spetsialistide poolt agressiivseteks ja vägivaldseteks, kui juurpõhjus on nende diagnooside eripäras ning sellest tulenevalt vajadus eelpool loetletud põhimõtetele tugineval abil.

Teenuse sihtgrupp on Eestis väike ning pole mõeldav, et iga kohalik omavalitsus loob teenusekoha oma piirkonna lapsele või lastele. Kui tegemist on äärmusliku olukorraga, väikese sihtgrupiga ja väga spetsiifilisi teadmisi nõudvate spetsialistide vajadusega, on ainuõige, et riik võtab teenuse arendamise enda kanda ning kasvatab spetsialistide näol vastavat kompetentsi, kes suudaksid raskesti mõistetava käitumisega laste juhendamisega toime tulla.

Oleme 2024. aasta alguses osalenud ka vastavas töörühmas, kus teenust disainiti. Ootame riigilt konkreetseid samme ja infot, kuidas teenuse arendamisega täna edasi minnakse, et lapsed oleksid toetatud läbi sobivate meetmete, mis ei piira nende liikumisvabadust. Leiame, et riik ei ole täitnud piisava hoolsusega Põhiseadust, mille kohaselt puudega inimesed on riigi ja kohalike omavalitsuste erilise hoole all. Iga päev, nädal ja kuu, mis mööduvad sobiva teenuseta, on lapse arengule ja heaolule kahjulikud.

Palume leida kiiremas korras sobilikud lahendused ning töötada koostöös sihtgrupi esindajate, ekspertide ja kohalike omavalitsustega välja sobiv teenus ja teenuse finantseerimise mudel. Teenuse osutamine peab olema korraldatud moel, mis ei tähenda vanemate vanemlike õiguste piiramist või ära võtmist.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Maarja Kraiss-Leosk

Tegevjuht

Eesti Puuetega Inimeste Koda

Kristi Kähär

Toetuste- ja teenustealase huvikaitse nõunik

+372 5401 0462, kristi.kahar@epikoda.ee

Toompuiestee 10, Tallinn 10137
registrikood 80014660
a/a EE10 0520 3058 4000 SEB pank

tel. 6616629
e-post: epikoda@epikoda.ee
Kodulehekülg: www.epikoda.ee